

der i sin Tid blev øvet ved Paaløget af Tienden, ville komme de nuværende tilfældige Besiddere af Ejendommene til gode. Det er for saa vidt rigtigt, og der kan ogsaa være noget i, hvad den højtærede Minister sagde, at hvor Ejendommene ere gaaede fra Haand til Haand, er der blevet taget Hensyn til Tiendebyrden. Men den højtærede Minister vil dog ikke bestride, at om det end ikke — blandt andet fordi Bondestanden ikke har sine Stamtavler i Orden — kan paavises, i hvor stort Omfang de nuværende Ejere af tiendepligtige Ejendomme stamme ned fra dem, mod hvem Uretten blev gjort, er det ganske sikkert, at den ejendommelige Konservatisme, som i saadanne Forhold findes hos Bondestanden, har bevirket, at det i alt væsentligt er de samme Familier, de samme Slægter, den samme Stand, som eje de tiendepligtige Ejendomme nu, som den, der udgjorde Standen, den Gang Tienden for mange hundrede Aar siden blev paalagt, saa at dette Forhold i Virkeligheden ikke er en Smule anderledes, end hvad der skete den Gang, da Fæstevæsenet under Sorø Akademi blev ophævet, eller den Gang, da Ryttergodset i Odsherred blev solgt, begge Steder paa meget billige Vilkaar til de tilfældige Besiddere, ud fra den Begrundelse, at om de end tilfældigvis vare Besiddere, saa var det dog dem, som repræsenterede den Stand og de Slægter, der gennem Hundreder af Aar havde besiddet disse Ejendomme og ved deres Flid og Vindskibelighed havde opdyrket dem og bragt dem i den Værdi og Tilstand, som de nu vare i.

Den høje Regering kan være ganske forvisset om, at denne Sag vil ikke dø hen. Det er en Sag, som der er saa stor Interesse for ude blandt Befolkningen i Landet, at den vil komme igen og paatvinge sig til Løsning paa den ene eller den anden Maade. Og nu kan ganske vist den højtærede Finansminister og Konseilspræsident sige, som han har sagt, at vi kunne banke paa Døren ligesaa mange Gange, som vi ville, Døren er og bliver lukket, den Dag vil dog komme, da den højtærede Minister, tidligt eller sent, gaar ud af denne Dør, og saa ved han jo ikke, om den, der kommer efter ham, vil holde Døren lige saa haardt til-lukket som han.

Busk: Det er kun nogle faa Bemærkninger, jeg vil tillade mig at gøre. Jeg synes, de ærede Forslagsstillere kunne være fornøjede med det Resultat, vi under Forhandlingerne ere komne til. Naar vi Land-

boere ville have denne uretfærdige og meget forhadte Skat afløst, vide vi, at der altid er to Parter, vi ville komme til at forhandle med: den, der tage Tienden — Godsejerne i Almindelighed — og Statskassen. Nu har det vist sig under Forhandlingerne, at det lader til, at Godsejerne ikke ville have noget væsentligt at indvende mod dette Forslag fra deres personlige private Standpunkt. Vi have hørt den højtærede Landbrugsminister udtale, at det var ikke som Tiendetager, han havde noget mod Sagen, og vi have hørt en anden større Godsejer i Forsamlingen under sit første Foredrag udtale, at han personlig heller ikke havde noget imod, om Tiende blev afløst efter det Forslag, her var stillet. Naar altsaa Forholdet er det, at der bliver stillet et Forslag, om hvilket den ene Part af de to, vi have at kæmpe med i denne Sag, maa indrømme, at det er tilfredsstillende, forekommer det mig, at der ikke er saa ringe Haab om, at der kan komme noget ud af denne Forhandling. Det, vi almindelige Bønder maa frygte for i denne Sag, er Landstinget, hvor særlig Godsejerne og Tiendetagerne ere repræsenterede. Men er nu Forholdet det, at Godsejerne oppe i Landstinget fra deres personlige private Standpunkt som Tiendetager ikke have noget imod Forslaget, synes jeg, vi ere komne et godt Skridt fremad. Saa er der jo Regeringen; men den er jo ikke nær saa konstant her i Danmark som Landstinget. Landstinget have vi og beholde vi foreløbig, men det er ikke sagt, at vi altid beholde den vedkommende Minister saa længe, som vi beholde Landstinget. Den højtærede Finansminister siger jo nok: „Det kan ikke nytte, I banke paa i dette Tilfælde, for der bliver ikke lukket op“, men vi have saa mange Eksempler fra den Tid, den højtærede Minister har været Minister, paa, at han har et meget godt Hjerte, og blot vi blive ved at banke paa, ville vi ogsaa nok opnaa noget, selv om han bestemt siger, at det nytter ikke. Jeg kunde nævne flere Eksempler, men skal indskrænke mig til at nævne Jubilæumsgaven. Alle ærede Medlemmer ville huske, hvordan den højtærede Minister stillede sig bestemt imod den: Det kunde aldeles ikke nytte, Statskassen kunde ikke paa nogen Maade taale, at man gav disse Folk 100 Kr. hver, paa ingen mulig Maade, han maatte som Finansminister sætte sig imod det med Hænder og Fødder. Gik han ikke med til det alligevel? Blot vi blive ved at banke paa, saa kan den højtærede Finansminister med sit store og gode Hjerte ikke staa imod.